

Vergaderjaar 2008–2009

**21 501-32**

**Landbouw- en Visserijraad**

**Nr. 298**

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN  
VOEDSELKwaliteit**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 oktober 2008

Op 27 en 28 oktober a.s. vindt in Luxemburg de vergadering plaats van de Raad van Ministers voor Landbouw en Visserij van de Europese Unie. In deze brief informeer ik u over de onderwerpen die op de agenda staan en de Nederlandse inzet daarbij. Het is mogelijk dat er nog onderwerpen aan de agenda worden toegevoegd, of juist worden uitgesteld tot een volgende vergadering.

De Raad zal discussiëren over het voorstel van de Commissie voor een Europees schoolfruitprogramma. Daarna zal de Raad discussiëren over de wetgevingsvoorstellen van de Commissie over de *health check* van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Voorts komt het voorstel voor aanpassing van de minstbedeeldenregeling aan bod. Ook zal de Commissaris mogelijk een voorstel presenteren betreffende de verplichting van ondernemers die hout en houtproducten op de markt brengen. (Dit is een onderdeel van het EU-actieplan voor Forest Law Enforcement Governance and Trade, FLEGT.)

Daarna zal de Raad spreken over een aantal visserijdossiers: voorstel voor vangstmogelijkheden in de Oostzee voor 2009, voor de diepzeebestanden in 2009 en 2010 en voor de Zwarte Zee in 2009. Verder zal de Raad de visserijonderhandelingen tussen de EU en Noorwegen en de 16e jaarvergadering van de Internationale Commissie ter Bescherming van Atlantische Tonijn voorbespreken.

Onder «diversen» vragen de Hongaarse en Poolse delegatie aandacht voor de crisis op de appelmarkt in een aantal Centraal Europese lidstaten. De Sloveense delegatie zal de aandacht vestigen op de 23e conferentie van Europese betaalorganen, de Commissie zal informatie geven over het Groenboek over de kwaliteit van landbouwproducten en de Poolse delegatie zal aandacht vragen voor het gebruik van onbenutte GLB-middelen.

## **Schoolfruitprogramma**

*(Algemene oriëntatie)*

De Raad zal discussiëren over het voorstel van de Commissie voor een Europees schoolfruitprogramma. Het doel van dit programma is de afzet van groenten en fruit te bevorderen door de consumptie ervan door kinderen te stimuleren.

De Commissie doet het voorstel in het kader van de Gemeenschappelijke Marktordening. Een positief neveneffect is de verbetering van gezondheid en voeding van kinderen. Met het voorstel scheidt de Commissie een gemeenschappelijk kader waar de lidstaten, indien zij dit wensen, gebruik van kunnen maken. Voor dit facultatieve programma wil de Commissie jaarlijks 90 miljoen euro beschikbaar stellen. De lidstaten die gebruik willen maken van de geboden mogelijkheden, dienen het nationale programma voor de helft te co-financieren met nationale middelen.

Een meerderheid van lidstaten heeft inmiddels het voorstel positief verwelkomd, soms met kritische kanttekeningen over de financiering (ruimere financieringsmogelijkheden gewenst) en de samenhang met lopende activiteiten (ook lopende nationale programma's of ten minste uitbreiding van die programma's onder het Europese programma kunnen brengen).

Ik zal aangeven dat ik het voorstel van de Commissie om een schoolfruitprogramma op te starten, ondersteun. Ik plaats echter wel enkele kritische kanttekeningen bij het voorstel zoals dat door de Commissie is gepresenteerd. Zo heb ik ervoor gepleit om ook reeds lopende programma's onder de Europese regeling te kunnen brengen. Ook andere lidstaten hebben dit punt opgebracht. Daarnaast heb ik erop gewezen dat het voorgestelde budget van € 90 mln voldoende is en heb ik aangegeven dat de administratieve lasten tot een minimum dienen te worden beperkt. In de aankomende Raad zal ik deze punten, indien nodig, opnieuw melden. Het BNC-fiche over dit onderwerp heeft u inmiddels ontvangen.

## **Healthcheck**

*(Algemene oriëntatie)*

In vervolg op de eerdere discussies tijdens de informele Landbouwraad in mei, de vergaderingen van de Raad in juni en juli en de afzonderlijke overleggen van de 27 lidstaten met de Commissie en het Frans Voorzitterschap («trilateralen») in september, zal de Raad wederom discussiëren over de wetgevingsvoorstellen van de Commissie voor de *health check* van het GLB. Ik ben van oordeel dat de Commissie een benadering kiest die goed aansluit bij mondiale ontwikkelingen en de Nederlandse uitgangspunten.

De beloning van maatschappelijke prestaties via het GLB die het kabinet voorstaat, kan op basis van de geschetste inzet van de Commissie langs verschillende sporen worden verwezenlijkt. Op het gebied van de inkomenssteun ziet het kabinet veel aanknopingspunten om tot de in het coalitieakkoord gewenste sterkere koppeling te komen tussen inkomens-toeslagen en maatschappelijke waarden. Ook de voorstellen op het gebied van de afslanking van het markt- en prijsbeleid passen binnen de gewenste benadering. Mijn inbreng in het debat zal ik baseren op het kabinetsstandpunt over de Mededeling van de Commissie over de *health check*, zoals verwoord in mijn brief aan uw Kamer van 9 juni 2008. Het Franse voorzitterschap streeft er naar om voor het eind van het jaar tot een politiek akkoord te komen over deze voorstellen en de *health check* af te kunnen ronden.

## **Raadsvoorstel levering voedsel aan de minstbedeelden**

*(Debat)*

De Raad zal een eerste oriënterend debat voeren over het wijzigingsvoorstel voor de regeling voor de levering van voedsel aan de minstbedeelden. Commissaris Fischer Boel heeft dit voorstel gepresenteerd tijdens de Landbouwrraad in september. De huidige regeling dateert van 20 jaar geleden en maakt het mogelijk goederen uit de interventievoorraden onder de minstbedeelden te verdelen. Omdat deze interventievoorraden niet meer bestaan, heeft de Raad enkele jaren geleden ook ingestemd met de aankoop van producten op de markt. De kosten van de huidige regeling vallen geheel onder de communautaire landbouwbegroting. De regeling is facultatief en een negental lidstaten, waaronder Nederland, maakt geen gebruik van de geboden mogelijkheid. De Commissie wil de regeling aangepassen aan de sterk veranderde omstandigheden. Zij stelt voor om lidstaten geld te geven om op de markt voedsel aan te kopen voor de minstbedeelden.

De Commissie stelt voor dat de lidstaten die van het nieuwe programma gebruikmaken, worden verplicht hun nationale voedselhulpprogramma te co-financieren met nationale middelen. De voorgestelde co-financieringspercentages variëren van 15% voor de cohesielanden tot 25% voor de overige lidstaten. Verder zal de Commissie strengere eisen gaan stellen aan de lidstaten voor de implementatie en de controle van de nationale programma's.

Nederland heeft zich altijd tegen deze regeling gekant, omdat eventuele voedselhulp aan de minstbedeelden geen zaak voor de EU is, maar van de lidstaten. Het betreft sociaal beleid dat al dan niet in een lidstaat tot bepaalde specifieke maatregelen (en bijbehorende nationale financiering) leidt. Zo er op communautair niveau al actie geboden is op dit terrein, behoort een dergelijk programma naar mijn oordeel niet thuis in het gemoderniseerde GLB dat Nederland voor ogen staat. Het feit dat de Commissie nu een bescheiden nationale co-financiering voorstelt, doet niets af aan het feit dat Nederland geen voorstander is van het voorstel.

## **(eventueel) Voorstel tot een verordening aan de Raad en het Europees Parlement betreffende de verplichtingen van ondernemers die hout en houtproducten op de markt brengen**

*(Presentatie)*

De Commissie zal mogelijk haar voorstel presenteren aan de Raad. Het gaat hierbij om het voorstel, waartoe ik de Commissie tijdens de laatste Landbouwrraad heb opgeroepen (zie mijn verslag van de Landbouwrraad van september 2008, onder «diversen», punt d) en dat gericht is op het tegengaan van de handel in illegaal hout. Het voorstel maakt deel uit van het actieplan van de EU gericht op de bestrijding van de handel in illegaal hout, het zogenaamde Forest Law Enforcement, Governance and Trade (FLEGT)-actieplan. In 2003 is in dit plan al een studie aangekondigd naar additionele maatregelen ten opzichte van het huidige actieplan. Het voorstel kan een steun zijn voor landen die een partnerschapovereenkomst sluiten met de EU om uitsluitend legaal hout naar de EU te exporteren. Het weren van illegaal hout vergroot de vraag naar aantoonbaar legaal hout, zoals FLEGT-hout.

Ik zal het voorstel van de Commissie verwelkomen, omdat nu eindelijk een discussie kan plaatsvinden op het niveau waar wettelijke maatregelen gericht tegen illegaal hout het meest effectief kunnen zijn: het EU-niveau. Op het moment dat ik de inhoud van het voorstel ken, zal ik een standpunt innemen en u zo spoedig mogelijk het kabinetsstandpunt toezenden.

## **Visserij**

### **Voorstel voor vangstmogelijkheden in de Oostzee voor 2009**

*(Politiek akkoord)*

De Europese Commissie heeft onder meer op basis van biologische adviezen, die elk jaar in juni beschikbaar komen, aan de Raad een voorstel voorgelegd voor de maximaal toegestane vangstmogelijkheden voor het jaar 2009 in de Oostzee. Tevens omvat het voorstel een aantal beperkingen in visserij-inzet voor bepaalde vistuigen. Nederland heeft geen visserijrechten in de Oostzee.

Het voorstel behelst een reductie van 15% voor de toegestane vangstmogelijkheden (*total allowable catch*, TAC) voor westelijke kabeljauw, zalm, haring, schol en sprat. De TAC voor haring wordt met 63% gereduceerd. Alleen de TAC van de oostelijke kabeljauw zal, volgens het vorig jaar vastgestelde beheerplan, met 15% verhoogd worden.

Ik sta positief tegenover dit voorstel, aangezien het op de middellange termijn moet leiden tot duurzame visbestanden. Ik deel de zorg van de Commissie over de toestand van de haring in de Oostzee en kan instemmen met de voorgestelde aanzienlijke reductie. Het Voorzitterschap streeft naar een politiek akkoord in de Raad.

### **Voorstel voor vangstmogelijkheden voor 2009 en 2010 diepzeebestanden**

*(Politiek akkoord)*

De Europese Commissie heeft onlangs een voorstel gedaan voor de toegestane vangstmogelijkheden voor diepzeebestanden in 2009 en 2010. Sinds 2002 worden voor deze bestanden toegestane vangstmogelijkheden voor een periode van twee jaar vastgesteld. Door de specifieke kenmerken, zoals de trage voortplanting, zijn de betrokken bestanden erg kwetsbaar voor visserijactiviteiten. De voorstellen zijn ingrijpend, maar voor mij op hoofdlijnen acceptabel. Ik acht het van belang dat ten gevolge van gewijzigde vangstmogelijkheden ook de visserij-inspanning op deze bestanden zal worden aangepast.

### **Voorstel voor vangstmogelijkheden Zwarte Zee voor 2009**

*(Politiek akkoord)*

Het Voorzitterschap streeft naar een politiek akkoord over het voorstel van de Commissie inzake de toegestane vangstmogelijkheden en de voorwaarden waaronder gevist mag worden in de Zwarte Zee. Ter discussie staan met name de verdeling van de vangstmogelijkheden en de voorgeschreven minimum maaswijdten. Ik kan instemmen met het voorstel.

### **Visserijonderhandelingen EU-Noorwegen**

*(Gedachtewisseling)*

Jaarlijks onderhandelt de Commissie met Noorwegen over de vangsthoeveelheden voor de gezamenlijk beheerde visbestanden, alsmede over de ruil van vangstmogelijkheden. Het onderhandelingsproces verliep de afgelopen jaren moeizaam en de Commissie verricht evenals vorig jaar veel inspanningen om de onderhandelingen in goede banen te leiden, zodat deze vóór de Raad van december kunnen worden afgerond. De Commissie wil de Raad een eerste oriëntatie vragen alvorens zij de onderhandelingsronde van 3 tot 7 november 2008 ingaat. Daarbij staan met name centraal vaststelling van de vangsthoeveelheden voor de gezamenlijk met Noorwegen beheerde bestanden, de balans met betrekking

tot de uitruil van visserijmogelijkheden tussen de Gemeenschap en Noorwegen, de vaststelling van gezamenlijke beheerplannen en het onder gezamenlijk beheer brengen van een aantal additionele visbestanden. Mijn inzet is gericht op het bereiken van een evenwichtige balans met Noorwegen, waarin ook de belangen van de Nederlandse visserij tot hun recht komen. Meer specifiek voor Nederland zijn hier aan de orde de vaststelling van het Noordzee-scholbeheerplan, de vaststelling van de toegestane vangsthoeveelheid van haring en schol in de Noordzee, en de overdrachten tussen de EU en Noorwegen van Noordzee-schol en blauwe wijting.

**Vorbereiding 16e jaarvergadering ICCAT (Internationale Commissie ter bescherming van Atlantische tonijn), raadsbesluit inzake de communautaire positie**  
*(Politiek akkoord)*

Ter voorbereiding van de jaarvergadering van de Internationale Commissie voor de bescherming van de Atlantische tonijn (17–24 november), zal de Commissie aan de Raad een voorstel voorleggen met daarin de communautaire positie ten aanzien van het beheer van tonijnbestanden. Tijdens de komende jaarvergadering wordt naast de vaststelling van de toegestane vangstmogelijkheden voor 2009 ook een besluit genomen over het herstelplan voor blauwvintonijn. Ook staat de *performance review* van de ICCAT op de agenda. Het voorstel van de Commissie is in dit stadium nog niet beschikbaar. Ik vind het van belang dat de Raad voorafgaand aan deze belangrijke jaarvergadering een besluit neemt over de communautaire in te nemen standpunten en daarmee de Commissie adequaat richting geeft voor de door haar te voeren onderhandelingen in de ICCAT. Ik ben van oordeel dat de inzet van de Gemeenschap gericht moet zijn op een duurzaam meerjarig beheer van de tonijnbestanden, en op het herstel van het blauwvintonijn-bestand tot een duurzaam niveau in het bijzonder.

**Diversen**

**a) Crisis op de appelmarkt in enkele Centraal Europese lidstaten**  
*(Verzoek van de Poolse en Hongaarse delegatie)*

De delegaties van Polen en Hongarije zullen in de Raad aandacht vragen voor de slechte situatie op de markt voor industrieappels, voor verwerking tot bijvoorbeeld appelmoes en -sap. Zij wijzen op het feit dat ondanks de vorstschade aan appels in 2007, de prijs voor appelsap dit jaar met 40 tot 60% is gedaald. Zij stellen dat deze daling onder meer komt door een groot aanbod van industriële appels en door de import van Chinese appel-pulp en spreken van een crisissituatie.

Omdat Polen en Hongarije geen mogelijkheden zien om binnen de geldende regelgeving voor groenten en fruit de situatie op te lossen, vragen zij de Commissie om met oplossingen te komen.

**b) 23e Conferentie van directeuren van EU-betalorganen**  
*(Verzoek van de Sloveense delegatie)*

Van 28–31 mei 2008 vond in Ljubljana de 23e conferentie plaats van de directeuren van de EU-betalorganen in de lidstaten. De conferentie richtte zich op de uitwisseling van ervaringen over de manier waarop de lidstaten aan de Commissie verantwoording moeten afleggen over de besteding van de landbouw gelden en over de certificering van de rekeningen. Tevens werd aandacht besteed aan de *best practices* bij de uitvoering. Knelpunten in de uitvoering werden met de Commissie besproken.

met als oogmerk verdere vereenvoudiging en stroomlijning van EU-regelgeving. De Europese Commissie zal de conclusies van de jaarlijkse Conferentie van Directeuren van EU-betalorganen, zoals gebruikelijk, ter informatie voorleggen aan de Raad.

**c) Groenboek over de kwaliteit van landbouwproducten: normen, eisen en kwaliteitsprogramma's**

*(Informatie van de Commissie)*

De Commissie zal op 15 oktober een Groenboek vaststellen met betrekking tot de kwaliteit van agrarische producten en hierover nadere informatie verstrekken tijdens de vergadering van de Raad.

Via dit Groenboek wil de Commissie alle in de kwaliteit van agrarische producten geïnteresseerde organisaties en burgers consulteren over hun zienswijzen op dit onderwerp. Het Groenboek bevat diverse vragen in relatie tot de vereisten aan de primaire agrarische productie, productstandaarden en kwaliteitswaarborgingssystemen. Het is een eerste stap om te komen tot verdere Europese beleidsontwikkeling op dit terrein. De reacties van de respondenten op het Groenboek zullen de basis vormen voor nadere gedachtevorming door de Commissie bij het opstellen van een Mededeling over toekomstige beleidsopties, die in mei 2009 verwacht wordt. De Commissie is breed geïnteresseerd in reacties van boeren, voedselproducenten, non-gouvernementele organisaties, verwerkende bedrijven, de detailhandel, distributeurs, handelaren, consumenten en publiekrechtelijke organisaties. Reacties kunnen waarschijnlijk tot eind 2008 worden ingediend. Er zal de aankomende weken een kabinetsreactie worden opgesteld die aan de Tweede Kamer wordt toegezonden.

**d) Gebruik onbenutte GLB-middelen**

*(Verzoek van de Poolse delegatie)*

De Poolse delegatie zal deze maand, net zoals in de Raad van september, aandacht vragen voor een suggestie voor het gebruik van de onbenutte GLB-middelen in de eerste pijler (directe inkomenssteun, markt- en prijsbeleid). Polen constateert dat in de eerste pijler van het GLB middelen op het ogenblik niet volledig benut worden, ondermeer doordat er veel minder exportrestituties worden toegekend dan voorheen.

De hoge prijzen die producenten op de markt krijgen voor hun producten dragen bij aan deze trend, evenals de recente hervormingen van het GLB. Polen denkt aan twee concrete bestedingsdoelen: artikel 68 van de *health check* en meer middelen voor de promotie van landbouwproducten buiten de EU.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,  
G. Verburg